

**UCHWAŁA NR 1695/34/2026
KRAJOWEJ RADY BIEGŁYCH REWIDENTÓW**

z dnia 27 stycznia 2026 r.

**w sprawie szczegółowego zakresu tematycznego egzaminów uwzględniającego dziedziny,
o których mowa w art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o biegłych rewidentach, firmach
audytorskich oraz nadzorze publicznym**

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 3 lit. f w związku z art. 16 ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1891) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, w porozumieniu z Komisją Egzaminacyjną, uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się szczegółowy zakres tematyczny egzaminów w postępowaniu kwalifikacyjnym na biegłych rewidentów, uwzględniający dziedziny, o których mowa w art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr 1273/30/2017 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 5 września 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu tematycznego egzaminów w postępowaniu kwalifikacyjnym na biegłych rewidentów, zmieniona uchwałą Nr 2336/42/2022 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 30 sierpnia 2022 r. w przedmiocie zmiany uchwały w sprawie szczegółowego zakresu tematycznego egzaminów w postępowaniu kwalifikacyjnym na biegłych rewidentów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez Radę Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego w trybie przepisów art. 102 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

w porozumieniu:

Przewodnicząca
Komisji Egzaminacyjnej

Teresa Cebrowska

Prezes
Krajowej Rady Biegłych Rewidentów

Kamil Jesionowski

Załącznik
do uchwały nr 1695/34/2026
Krajowej Rady Biegłych Rewidentów
z dnia 27 stycznia 2026 r.

**SZCZEGÓŁOWY ZAKRES TEMATYCZNY EGZAMINÓW W POSTĘPOWANIU KWALIFIKACYJNYM
NA BIEGŁYCH REWIDENTÓW UWZGLĘDNIAJĄCY DZIEDZINY O KTÓRYCH MOWA W ART. 14 UST 1 i 2
USTAWY O BIEGŁYCH REWIDENTACH , FIRMACH AUDYTORSKICH ORAZ NADZORZE PUBLICZNYM**

Spis treści

1. TEORIA I ZASADY RACHUNKOWOŚCI	4
2. EKONOMIA I KONTROLA WEWNĘTRZNA	7
3. PRAWO – PRAWO CYWILNE, PRAWO PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH, PRAWO SPÓLEK, PRAWO UPADŁOŚCIOWE, PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE, PRAWO REGULUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ	13
4. PRAWO PODATKOWE – CZĘŚĆ I	16
5. FINANSE I ZARZĄDZANIE FINANSAMI.....	19
6. RACHUNKOWOŚĆ FINANSOWA	24
7. PRAWO PODATKOWE – CZĘŚĆ II.....	29
8. RACHUNEK KOSZTÓW I RACHUNKOWOŚĆ ZARZĄDCZA	32
9. SPRAWOZDANIA FINANSOWE I ICH ANALIZA.....	34

Polska Izba Biegłych
Rewidentów

Krajowa Rada
Biegłych Rewidentów

10. REWIZJA FINANSOWA ORAZ ETYKA 37

POLSKA IZBA BIEGŁYCH
REWIDENTÓW

BIURO
al. Jana Pawła II 80
00-175 Warszawa

tel./fax (22) 637 30 81-80
e-mai: biuro@pibr.org.pl

1. TEORIA I ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zakres wymaganej wiedzy
1.1. Przedmiot, zakres i zasady rachunkowości 1.1.1. Źródła regulacji prawnych kształtujących prawo bilansowe w Polsce. 1.1.2. Rachunkowość, jako element systemu informacyjnego jednostki. 1.1.3. Podstawowe pojęcia i definicje oraz funkcje, zadania i części składowe rachunkowości. 1.1.4. Istota i znaczenie założeń koncepcyjnych i cech jakościowych sprawozdań finansowych: a) założenia koncepcyjne memoriału i kontynuacji działalności, b) główne cechy jakościowe sprawozdania finansowego, c) nadrzędne zasady rachunkowości, d) ogólne metody wyceny składników bilansu. 1.1.5. Harmonizacja rachunkowości: a) organizacje międzynarodowe zajmujące się harmonizacją rachunkowości, b) rola, znaczenie i zastosowanie Międzynarodowych Standardów Rachunkowości¹ i dyrektyw Unii Europejskiej dotyczących rachunkowości.
1.2. Bilans, rachunek zysków i strat oraz rachunek przepływów pieniężnych wg ustawy o rachunkowo 1.2.1. Bilans 1.2.1.1. Równanie bilansowe – jego znaczenie i wykorzystanie w rachunkowości. 1.2.1.2. Kryteria kwalifikacji składników aktywów i zobowiązań. 1.2.1.3 Zasady wyceny poszczególnych składników bilansu na moment początkowego ujęcia oraz na dzień bilansowy. 1.2.1.4. Struktura aktywów bilansu jednostek (przedsiębiorstw) prowadzących działalność produkcyjną, usługową i handlową. 1.2.1.5. Struktura pasywów bilansu jednostek (przedsiębiorstw) prowadzących działalność produkcyjną, usługową i handlową. 1.2.1.6. Zasady sporządzania bilansu, w tym uproszczonego bilansu dla jednostek małych i mikro. 1.2.2. Rachunek zysków i strat 1.2.2.1. Kryteria ujęcia przychodów i kosztów w rachunku zysków i strat.

¹ Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz.120 z późn. zm.)

- 1.2.2.2. Struktura rachunku zysków i strat.
- 1.2.2.3. Zasady sporządzania rachunku zysków i strat, w tym uproszczonego rachunku zysków i strat dla jednostek małych i mikro.
- 1.2.3. Rachunek przepływów pieniężnych.
- 1.2.3.1. Rachunek memoriałowy a rachunek kasowy.
- 1.2.3.2. Podstawowe kategorie przepływów pieniężnych.

1.3. Zdarzenia gospodarcze (w tym operacje gospodarcze), zasady ich dokumentowania oraz ewidencji

- 1.3.1. Rodzaje zdarzeń gospodarczych i ich wpływ na bilans.
- 1.3.2. Dokumentowanie zdarzeń gospodarczych; treść dowodów, korekta błędnie wystawionych dowodów księgowych.
- 1.3.3. Kontrola i kwalifikowanie dowodów do ujęcia w księgach rachunkowych.
- 1.3.4. Zapisy księgowe, ich treść i struktura.
- 1.3.5. Konto, jako podstawowe urządzenie służące do ewidencji operacji gospodarczych:
 - a) cechy, rodzaje i klasyfikacja kont,
 - b) podstawowe zasady funkcjonowania kont bilansowych, wynikowych i pozabilansowych.

- 1.3.6. Zasady ewidencji typowych operacji gospodarczych (bilansowych i wynikowych).

1.4. Prowadzenie ksiąg rachunkowych z zastosowaniem technologii informacyjnych i systemów komputerowych

- 1.4.1. Zakres podmiotowy obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych.
- 1.4.2. Obligatoryjne elementy ksiąg rachunkowych prowadzonych z zastosowaniem technologii informacyjnych i systemów komputerowych:
 - a) dziennik (funkcje i zasady prowadzenia różnymi technikami księgowości),
 - b) konta księgi głównej (zasada podwójnego zapisu, funkcje kont księgi głównej, zasady i terminy otwierania, prowadzenia i zamykania kont księgi głównej w różnych technikach księgowości),
 - c) konta ksiąg pomocniczych (cele, formy i zakres prowadzenia kont ksiąg pomocniczych, sposoby prowadzenia kont ksiąg pomocniczych, zasady otwierania, prowadzenia i zamykania kont ksiąg pomocniczych w różnych technikach księgowości),
 - d) zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej oraz zestawienie sald kont ksiąg pomocniczych,
 - e) zasady uzgadniania ksiąg rachunkowych,
 - f) poprawianie błędów księgowych.
- 1.4.3. Kryteria oceny systemów informatycznych rachunkowości:
 - a) sposób realizacji podstawowych zasad księgowości podwójnej,

- b) zgodność z przepisami prawa,
- c) dostosowanie funkcji informacyjnych do potrzeb jednostki.

1.4.4. Kryteria uznawania ksiąg rachunkowych za prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

1.4.5. Miejsce prowadzenia i zasady przechowywania ksiąg rachunkowych.

1.4.6. Odpowiedzialność za prowadzenie ksiąg rachunkowych.

1.5. Inwentaryzacja

1.5.1. Zasady, metody, techniki i terminy przeprowadzania inwentaryzacji aktywów i pasywów.

1.5.2. Ustalanie oraz rozliczanie różnic inwentaryzacyjnych i ich ujęcie w księgach rachunkowych

1.6. Elementy organizacji rachunkowości (dokumentacja i stosowanie)

1.6.1. Wymogi ustawowe odnośnie dokumentacji przyjętych przez jednostkę zasad (polityki) rachunkowości.

1.6.2. Dokumentacja zasad emisji, obiegu i kontroli dowodów księgowych.

1.6.3. Dokumentacja zasad, terminów i metod przeprowadzania inwentaryzacji.

1.6.4. Dokumentacja organizacji i funkcjonowania kontroli wewnętrznej wspierającej system rachunkowości jednostki.

2. EKONOMIA I KONTROLA WEWNĘTRZNA

Zakres wymaganej wiedzy

2.1. Ekonomia

2.1.1. Narzędzia analizy ekonomicznej:

- a) dane ekonomiczne, szeregi czasowe danych, dane przekrojowe,
- b) wskaźniki i ich wykorzystanie,
- c) średnie i ich wykorzystanie w analizie ekonomicznej,
- d) zmienne nominalne i realne,
- e) modele ekonomiczne i dane ekonomiczne,
- f) funkcje, wykresy – sporządzanie i interpretacja.

2.1.2. Podstawowe pojęcia i kategorie ekonomiczne:

- a) ekonomia - pojęcie, klasyfikacje, podziały i teorie ekonomiczne,
- b) podmioty gospodarcze - pojęcie, cechy i cele działalności,
- c) dobra i kryteria ich podziału,
- d) czynniki produkcji i zasoby gospodarcze,
- e) gospodarka i system gospodarczy - pojęcie, rodzaje i cechy,
- f) krzywa możliwości produkcyjnych i koszt alternatywny.

2.1.3. Rynek - mechanizm funkcjonowania:

- a) pojęcie i rodzaje rynków,
- b) popyt i determinanty popytu,
- c) podaż i determinanty podaży,
- d) równowaga i nierównowaga rynku,
- e) równowaga rynkowa w warunkach zmienności popytu i podaży,
- f) interwencja państwa w mechanizm rynkowy,
- g) elastyczność popytu i podaży.

2.1.4. Teoria wyboru konsumenta:

- a) użyteczność całkowita, krańcowa i krzywe obojętności,
- b) ograniczenie budżetowe konsumenta,
- c) optimum konsumenta i jego zmiany,
- d) efekt substytucyjny i dochodowy zmiany ceny,
- e) ścieżka ekspansji cenowej i dochodowej.

2.1.5. Mikroekonomiczna analiza przedsiębiorstwa:

- a) cel, zasady i formy działalności przedsiębiorstwa,
- b) koszty przedsiębiorstwa - pojęcie, rodzaje, analiza,
- c) utargi w przedsiębiorstwie - pojęcie, rodzaje, analiza,
- d) optymalizacja wielkości produkcji w przedsiębiorstwie,
- e) optymalizacja wielkości zatrudnienia w przedsiębiorstwie.

2.1.6. Struktury rynku:

- a) pojęcie i klasyfikacja struktur rynkowych,
- b) przedsiębiorstwo w warunkach konkurencji doskonałej - decyzje produkcyjne, równowaga w krótkim i długim okresie,
- c) monopol i monopol naturalny - cechy, równowaga w krótkim i długim okresie,
- d) cechy rynku i przedsiębiorstwa w konkurencji monopolistycznej,
- e) oligopol, jako przykład konkurencji niedoskonałej - cechy i zasady funkcjonowania, modele oligopolu,
- f) cechy rynku globalnego.

2.1.7. Efektywność i nieefektywność rynku:

- a) efektywna alokacja zasobów,
- b) efektywność rynku doskonale konkurencyjnego,
- c) zawodność rynku i mechanizmu rynkowego,
- d) efekty zewnętrzne,
- e) dobra publiczne,
- f) asymetria informacji.

2.1.8. Rachunek dochodu narodowego i determinanty dochodu narodowego:

- a) mierniki poziomu produkcji i dochodu narodowego - PKB i PNB,
- b) wzrost gospodarczy,
- c) nominalny i realny PKB/PNB,
- d) metody liczenia dochodu narodowego - od strony wydatków, dochodów i wartości dodanej,
- e) podażowe determinanty dochodu narodowego,
- f) popytowe determinanty dochodu narodowego - popyt globalny, cechy i składniki (konsumpcja i dochód rozporządzalny, oszczędności, inwestycje, wydatki państwa, podatki netto, eksport, import),
- g) równowaga makroekonomiczna i efekty mnożnikowe.

2.1.9. Polityka monetarna (pieniężna):

- a) pieniądź - pojęcie, cechy i funkcje,
- b) miary ilości pieniądza w gospodarce,
- c) Bank centralny w systemie bankowym (krajowym i międzynarodowym) - funkcje i zadania,
- d) cele strategiczne polityki pieniężnej,
- e) instrumenty polityki pieniężnej,
- f) mechanizm oddziaływania polityki pieniężnej na gospodarkę.

2.1.10. Polityka budżetowa (fiskalna):

- a) budżet państwa i polityka budżetowa – podstawowe pojęcia, cechy, zasady i funkcje,
- b) przychody i dochody budżetu państwa,
- c) podatek - pojęcie, funkcje i klasyfikacje,
- d) krzywa Laffera,
- e) rozchody i wydatki państwa,
- f) wynik budżetu państwa i dług publiczny.

2.1.11. Bilans płatniczy, handel zagraniczny i kurs walutowy:

- a) pojęcie i cechy bilansu płatniczego państwa,
- b) struktura bilansu płatniczego,
- c) pojęcie, cechy i narzędzia polityki handlowej (taryfowe i pozataryfowe),

- d) pojęcie i specyfika kursu walutowego oraz rynku walutowego,
- e) rodzaje kursów walutowych,
- f) determinanty kursu walutowego,
- g) nominalny i realny kurs walutowy,
- h) wymienialność waluty,
- i) wpływ eksportu netto na poziom dochodu i wartość produkcji.

2.2. Rynek finansowy

2.2.1. Elementy rynku finansowego i jego instrumenty:

a) rynek pieniężny:

- międzybankowy rynek pieniężny, rynek krótkoterminowych bonów pieniężnych, krótkoterminowy lokacyjno-kredytowy rynek bankowy, rynek walutowy,
- weksel, jako element rynku pieniężnego (rodzaje weksli, ich elementy i funkcje oraz nadużycia wekslowe),
- czek, jako element rynku pieniężnego (rodzaje czeków, ich elementy i funkcje, czeki w obrocie zagranicznym, nadużycia w obrocie czekowym),

b) rynek kapitałowy (rynek długoterminowego kredytu bankowego, rynek długoterminowych papierów wartościowych, obligacje i akcje, jako elementy tego rynku, ich znaczenie, klasyfikacja, zasady emisji i obrotu oraz ceny),

c) system zorganizowanego obrotu instrumentami finansowymi (charakterystyka i zasady funkcjonowania giełd papierów wartościowych, transakcje giełdowe, systemy i syntetyczne wskaźniki notowań giełdowych, regulowany i alternatywny system obrotu instrumentami finansowymi, wskaźniki rynku kapitałowego),

d) fundusze inwestycyjne – zasady funkcjonowania,

e) fundusze emerytalne – funkcje, zasady działania.

2.2.2. Rodzaje instytucji finansowych i ich funkcje i zasady działania.

2.2.3. System nadzoru nad rynkiem finansowym.

2.3. Zarządzanie i strategię biznesowe

2.3.1. Przedsiębiorstwo i jego otoczenie:

a) cele działania przedsiębiorstwa,

b) procesy gospodarcze realizowane w przedsiębiorstwie i zasady ich organizacji (zasoby w przedsiębiorstwie i składniki przedsiębiorstwa),

c) zasady działania przedsiębiorstwa,

d) makrootoczenie przedsiębiorstwa,

- e) otoczenie konkurencyjne przedsiębiorstwa,
- f) zmiany zachodzące w otoczeniu przedsiębiorstwa.

2.3.2. Zarządzanie przedsiębiorstwem:

- a) istota i funkcje zarządzania,
- b) strategia działania przedsiębiorstwa,
- c) wyzwania dla zarządzania przedsiębiorstwem.

2.3.3. Kierowanie ludźmi w przedsiębiorstwie:

- a) rola menedżera w kierowaniu ludźmi w przedsiębiorstwie,
- b) kompetencje i władza menedżera,
- c) motywowanie pracowników.

2.3.4. Podejmowanie decyzji w przedsiębiorstwie:

- a) proces podejmowania decyzji i jego ograniczenia,
- b) sposoby podejmowania decyzji,
- c) techniki wykorzystywane w procesie podejmowania decyzji.

2.4. Kontrola wewnętrzna**2.4.1. Ryzyko w działalności gospodarczej:**

- a) pojęcie ryzyka,
- b) czynniki i źródła ryzyka,
- c) rodzaje ryzyka i metody jego ograniczania,
- d) indywidualna postawa wobec ryzyka,
- e) ubezpieczenie a ryzyko,
- f) niepewność a korzyści (przychody) z posiadanych aktywów,
- g) wybór portfela inwestycyjnego a ryzyko,
- h) efektywny rynek aktywów.

2.4.2. System kontroli wewnętrznej:

- a) pojęcie, cel i zadania kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego,

- b) przedmiot, zakres i etapy procesu kontroli oraz jej organizacja,
- c) metody, techniki i procedury kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego, w tym metody statystyczne w kontroli i audycie,
- d) kontrola wewnętrzna a ryzyko i niepewność w działalności gospodarczej,
- e) ustalenia kontrolne i postępowanie pokontrolne,
- f) kontrola wewnętrzna i audyt wewnętrzny jako instrumenty wspomagające zarządzanie.

2.4.3. Funkcjonowanie kontroli wewnętrznej a jakość ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych:

- a) związek kontroli wewnętrznej z rachunkowością,
- b) kontrolne funkcje rachunkowości i sprawozdawczości finansowej,
- c) elementy i instrumenty kontroli wewnętrznej dla zapewnienia rzetelności ksiąg rachunkowych i sprawozdawczości finansowej,
- d) kontrola wewnętrzna w środowisku informatycznym.

2.4.4. Zasady i elementy ładu organizacyjnego, w tym prawa i obowiązki właścicieli, inwestorów oraz osób sprawujących nadzór.

2.4.5. Rola interesariuszy w określaniu wymagań z zakresu zarządzania, ujawnień informacji i przejrzystości.

3. PRAWO – PRAWO CYWILNE, PRAWO PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH, PRAWO SPÓŁEK, PRAWO UPADŁOŚCIOWE, PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE, PRAWO REGULUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

Zakres wymaganej wiedzy
3.1. Podstawy prawa 3.1.1. Źródła prawa. 3.1.2. Systematyka prawa. 3.1.3. Wykładnia prawa. 3.1.4. Obowiązki prawa – promulgacja, wejście w życie, stosowanie, reguły kolizyjne. 3.1.5. Norma prawna a przepis prawa. 3.1.6. Pierwotne i wtórne prawo wspólnotowe.
3.2. Prawo cywilne 3.2.1. Podmioty prawa cywilnego, przedstawicielstwo, mienie, czynności prawne, terminy, przedawnienie roszczeń. 3.2.2. Własność i inne prawa rzeczowe (własność, użytkowanie wieczyste, prawa rzeczowe ograniczone, posiadanie). 3.2.3. Zobowiązania: a) zagadnienia ogólne powstawania i wykonywania zobowiązań, b) wielość dłużników i wielość wierzycieli, c) ogólne przepisy o zobowiązaniach umownych, treść i forma umów, d) bezpodstawne wzbogacenie, e) czyny niedozwolone, f) wykonanie zobowiązań i skutki ich niewykonania, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, zmiana wierzyciela lub dłużnika, g) ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika, h) umowy: sprzedaży, zamiany, dostawy, kontraktacji, o dzieło, o roboty budowlane, najmu i dzierżawy, leasingu, użyczenia, pożyczki, rachunku bankowego, zlecenia, agencyjna, komisu, przewozu, spedycji, ubezpieczenia, przechowania, składu, spółki, poręczenia, darowizny, przekazu. 3.2.4 Naruszenia prawa.
3.3. Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych 3.3.1. Podstawowe zasady prawa pracy.

- 3.3.2. Stosunek pracy.
- 3.3.3. Wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia.
- 3.3.4. Obowiązki pracodawcy i pracownika.
- 3.3.5. Odpowiedzialność materialna pracowników.
- 3.3.6. Czas pracy.
- 3.3.7. Urlopy pracownicze.
- 3.3.8. Uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem.
- 3.3.9. Zatrudnianie młodocianych.
- 3.3.10. Bezpieczeństwo i higiena pracy.
- 3.3.11. Rozpatrywanie sporów o roszczenia ze stosunku pracy.
- 3.3.12. Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko prawom pracownika.
- 3.3.13. Przedawnienie roszczeń w prawie pracy.
- 3.3.14. Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym.
- 3.3.15. Zasady ustalania składek na ubezpieczenia społeczne.
- 3.3.16. Zgłoszenia do ubezpieczenia, prowadzenie kont i rejestrów oraz zasady rozliczania składek i zasiłków.
- 3.3.17. Obowiązki ubezpieczonych.
- 3.3.18. Zwrot nienależnie pobranych świadczeń oraz odsetki za opóźnienie w wypłacie świadczeń.
- 3.3.19. Kontrola wykonywania zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych.
- 3.3.20. Naruszenia prawa.

3.4. Prawo spółek

- 3.4.1. Przepisy ogólne, spółki osobowe i kapitałowe.
- 3.4.2. Powstawanie spółek.
- 3.4.3. Organy spółek. Prawa i obowiązki wspólników, akcjonariuszy.
- 3.4.4. Rozwiązanie i likwidacja spółek.
- 3.4.5. Łączenie, podział i przekształcanie spółek.
- 3.4.6. Naruszenia prawa.

3.5. Prawo upadłościowe i prawo restrukturyzacyjne

- 3.5.1. Przepisy ogólne o postępowaniu upadłościowym i restrukturyzacyjnym.
- 3.5.2. Postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości.
- 3.5.3. Skutki ogłoszenia upadłości.
- 3.5.4. Postępowanie upadłościowe prowadzone po ogłoszeniu upadłości.

- 3.5.5. Zgłoszenie i ustalenie wierzytelności.
- 3.5.6. Układ w upadłości.
- 3.5.7. Likwidacja masy upadłości.
- 3.5.8. Podział funduszy masy upadłości i sum uzyskanych ze zbycia rzeczy i praw obciążonych rzeczowo.
- 3.5.9. Zakończenie i umorzenie postępowania upadłościowego oraz ich skutki.
- 3.5.10. Przepisy z zakresu międzynarodowego postępowania upadłościowego.
- 3.5.11. Odrębne postępowania upadłościowe.
- 3.5.12. Przepisy ogólne i szczególne o postępowaniach restrukturyzacyjnych i ich skutkach.
- 3.5.13. Przepisy szczególne o postępowaniach restrukturyzacyjnych i ich skutkach.
- 3.5.14. Przepisy z zakresu międzynarodowego postępowania restrukturyzacyjnego.
- 3.5.15. Odrębne postępowania restrukturyzacyjne.
- 3.5.16. Naruszenia prawa.

3.6. Prawo regulujące działalność gospodarczą

- 3.6.1. Warunki prowadzenia działalności gospodarczej (m.in. zasada równości przedsiębiorców wobec prawa, zasada rozliczeń bezgotówkowych, koncesjonowanie niektórych rodzajów działalności gospodarczej lub wydawanie zezwoleń).
- 3.6.2. Powstawanie, funkcjonowanie, łączenie, przekształcanie, przejęcie i likwidacja przedsiębiorstw osób fizycznych, przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni, banków i innych instytucji finansowych, zakładów ubezpieczeń.
- 3.6.3. Ochrona środowiska w działalności gospodarczej.
- 3.6.4. Podstawy prawne działalności gospodarczej organizacji społecznych, fundacji i stowarzyszeń oraz przedstawicielstw osób zagranicznych.
- 3.6.5. Prawo dewizowe.
- 3.6.6. Naruszenia prawa.

4. PRAWO PODATKOWE – CZĘŚĆ I

Zakres wymaganej wiedzy
4.1. Zagadnienia ogólne 4.1.1. Istota podatku, jego cechy. 4.1.2. Źródła prawa podatkowego. 4.1.3. Organy podatkowe i krajowa administracja skarbową, właściwość, kompetencje. 4.1.4. Urzędowe interpretacje prawa podatkowego. 4.1.5. Współdziałanie i porozumienie inwestycyjne.
4.2. Materialne prawo podatkowe 4.2.1. Obowiązek podatkowy a zobowiązania podatkowe. 4.2.2. Powstawanie i wygasanie zobowiązań podatkowych. 4.2.3. Zaległość podatkowa, odsetki za zwłokę i opłata prolongacyjna. 4.2.4. Nadpłata podatku. 4.2.5. Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych. 4.2.6. Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe. 4.2.7. Zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych 4.2.8. Deklaracje i informacje podatkowe, rachunki. 4.2.9. Przedawnienie. 4.2.10. Przeciwdziałanie unikaniu opodatkowania. 4.2.11. Przeciwdziałanie wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych.
4.3. Formalne prawo podatkowe 4.3.1. Postępowanie podatkowe, w tym w przypadku unikania opodatkowania. 4.3.2. Szacowanie podstawy opodatkowania. 4.3.3. Czynności sprawdzające i kontrola podatkowa. 4.3.4. Kontrola celno-skarbowa 4.3.5. Tajemnica skarbową. 4.3.6. Ewidencja oraz identyfikacja podatników i płatników.
4.4. Szczegółowe prawo podatkowe – podatek od towarów i usług 4.4.1. Podatek od towarów i usług: - zakres opodatkowania,

- podatnicy, płatnicy, przedstawiciele podatkowi,
- zasady rejestracji,
- obowiązek podatkowy,
- zwolnienia przedmiotowe,
- miejsce świadczenia, podstawa opodatkowania, wysokość opodatkowania,
- zasady wymiaru i poboru podatku z tytułu importu towarów,
- sprzedaż zwolniona i opodatkowana, podatek należny, dokumentowanie sprzedaży i jej ewidencja,
- podatek naliczony, dokumentowanie zakupów i ich ewidencja,
- odpowiedzialność podatkowa nabywcy w szczególnych przypadkach,
- obliczenie i zwrot podatku, deklaracje podatkowe i informacje podsumowujące, dokumentacja i terminy rozliczeń,
- procedury szczególne.

4.4. Szczegółowe prawo podatkowe - podatek akcyzowy

4.4.2. Podatek akcyzowy:

- WIA,
- przedmiot opodatkowania,
- podatnicy i ich rejestracja,
- obowiązek podatkowy,
- podstawa opodatkowania, stawki podatku,
- terminy i zasady regulowania zobowiązań z tytułu podatku akcyzowego, deklaracje podatkowe,
- organizacja obrotu wyrobami akcyzowymi,
- wyroby akcyzowe – przepisy szczególne,
- opodatkowanie akcyzą samochodów osobowych,
- znaki akcyzy,
- ewidencje i inne dokumentacje.

4.4. Szczegółowe prawo podatkowe - opłata skarbową, podatek od czynności cywilnoprawnych

4.4.3. Opłata skarbową, podatek od czynności cywilnoprawnych (PCC):

- przedmiot opłaty i podatku PCC,
- obowiązek uiszczania, podstawa obliczania, wysokość opłaty i podatku PCC,
- podatnicy, płatnicy i pobór podatku PCC,

- zwolnienia od opłaty i podatku PCC.
4.4. Szczegółowe prawo podatkowe - podatek od gier 4.4.4. Podatek od gier: - przedmiot opodatkowania, - warunki urządzania i ograniczenia w urządzaniu gier hazardowych, - koncesje, zezwolenia i zgłoszenia i opłaty z tego tytułu, - podatnicy, - stawki podatku, terminy i zasady płatności, - udział płatników w poborze podatku od gier, - sprawozdawczość i informacje.
4.5. Prawo celne 4.5.1. Prawa i obowiązki osób wynikające z przepisów prawa celnego, w tym: przedstawicielstwo celne, Upoważniony przedsiębiorca (AEO), Wiążąca Informacja Taryfowa (WIT). 4.5.2. Wspólna taryfa celna i klasyfikacja taryfowa towarów, pochodzenie towarów, wartość celna towarów, 4.5.3. Powstanie długu celnego, zabezpieczenie długu celnego, pokrycie, zwrot i umorzenie należności celnych przywozowych lub wywozowych, wygaśnięcie długu celnego. 4.5.4. Standardowe i uproszczone zgłoszenie celne, przepisy mające zastosowanie do zgłoszeń celnych, inne uproszczenia. 4.5.5. Procedury specjalne takie jak: tranzyt, składowanie, wolne obszary celne, szczególne przeznaczenie, przetwarzanie.
4.6. Prawo karne skarbowe 4.6.1. Przestępstwa i wykroczenia skarbowe. 4.6.2. Kary za przestępstwa i wykroczenia skarbowe. 4.6.3. Zaniechanie ukarania sprawcy.

5. FINANSE I ZARZĄDZANIE FINANSAMI

Zakres wymaganej wiedzy
5.1. Zarządzanie finansami jednostek gospodarczych 5.1.1. Kapitały (fundusze) własne jednostek gospodarczych. 5.1.2. Rozliczenia pieniężne gotówkowe i bezgotówkowe, w tym w walutach obcych. 5.1.3. Zasilanie finansowe, analiza i prognozowanie przepływów pieniężnych. 5.1.4. Wycena przepływów pieniężnych: a) wartość przyszła i procent złożony, b) wartość bieżąca i dyskonto, c) annuity i perpetuity. 5.1.5. Planowanie nakładów kapitałowych – wartość bieżąca netto (NPV) i wewnętrzna stopa zwrotu (IRR), analiza i ocena projektu inwestycyjnego, decyzje inwestycyjne w warunkach ryzyka i niepewności. 5.1.6. Długoterminowe decyzje finansowe: a) źródła finansowania długoterminowego: - kredyty i pożyczki długo-terminowe, - obligacje, zamienne papiery wartościowe i prawa pierwokupu, - inne, alternatywne źródła finansowania (leasing, factoring, private equity), b) zasady emisji i plasowania emisji na rynku, c) koszt kapitału: - koszt kapitału własnego, - koszt kapitału obcego, - średni ważony koszt kapitału, d) struktura finansowania, zasady działania dźwigni finansowej, e) restrukturyzacja długu, f) polityka dywidend. 5.1.7. Krótkoterminowe decyzje finansowe: a) zarządzanie środkami pieniężnymi i płynnością, b) zarządzanie zapasami, należnościami i zobowiązaniami krótkoterminowymi:

- polityka kredytu kupieckiego,
- koszt kredytów i pożyczek krótkoterminowych,
- pożyczki zabezpieczone i obrót wierzytelnościami,
- bony komercyjne,
- c) zarządzanie kapitałem obrotowym netto (kapitałem pracującym).

5.1.8. Planowanie finansowe: prognozy, zakres, modele.

5.1.9. Zarządzanie ryzykiem w gospodarce finansowej przedsiębiorstwa:

- a) pojęcie zarządzania ryzykiem,
- b) proces zarządzania ryzykiem,
- c) metodyka pomiaru ryzyka,
- d) pomiar ryzyka rynkowego i płynności,
- e) strategia sterowania ryzykiem rynkowym,
- f) strategia sterowania ryzykiem płynności,
- g) zarządzanie ryzykiem w przedsiębiorstwie.

5.1.10 Postępowanie restrukturyzacyjne oraz upadłościowe – aspekty finansowe.

5.2. Wycena przedsiębiorstw

5.2.1. Wycena przedsiębiorstw metodami majątkowymi:

- a) metodą księgową (aktywów netto),
- b) metodą skorygowanych aktywów netto,
- c) metodą odtworzeniową,
- d) metodą likwidacyjną.

5.2.2. Wycena przedsiębiorstw metodami dochodowymi:

- a) zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- b) zdyskontowanych strumieni ekonomicznej wartości dodanej.

5.2.3. Wycena przedsiębiorstw metodami mieszanymi:

- a) metodą wartości średniej,
- b) metodą stopy pomnażania wartości,

c) metodą z zyskiem dodatkowym.

5.2.4. Wycena przedsiębiorstw innymi metodami:

- a) rynkową metodą wyceny mnożnikowej,
- b) uproszczoną metodą drogą porównań,
- c) metody wyceny przedsiębiorstw nierentownych.

5.3. Finanse publiczne

5.3.1. Środki publiczne, nadwyżka i deficyt sektora finansów publicznych.

5.3.2. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych.

5.3.3. Ogólne zasady gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych (źródła finansowania zadań publicznych, plany finansowe, dyscyplina finansów publicznych).

5.3.4. System finansowy jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych, agencji wykonawczych i instytucji gospodarki budżetowej.

5.3.5. Budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

- a) zasady uchwalania i wykonywania,
- b) podstawowe dochody i wydatki,
- c) dotacje budżetowe, ich rodzaje, przeznaczenie, zasady udzielania i rozliczania.

5.3.6. System finansowego wspomagania gospodarki środkami z budżetu Unii Europejskiej.

5.3.7. System finansowania przedsięwzięć publiczno-prywatnych.

5.4. Finanse banków i instytucji finansowych

5.4.1. System bankowy – bank centralny i jego funkcje, banki państwowe, banki w formie spółek akcyjnych, banki hipoteczne, banki zrzeszające, banki spółdzielcze, oddziały i przedstawicielstwa instytucji kredytowych oraz banków zagranicznych.

5.4.2. Rola Banku Gospodarstwa Krajowego.

5.4.3. Finansowe grupy kapitałowe, w tym międzynarodowe, konglomeraty finansowe oraz struktury holdingowe.

5.4.4. Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.

5.4.5. Inne instytucje finansowe.

5.4.6. Fundusze własne, ich kategorie i struktura oraz wewnętrzne relacje. Sposoby wnoszenia i zaliczania poszczególnych instrumentów do odpowiednich kategorii funduszy. Tworzenie, przeznaczenie, wykorzystanie, inne operacje i pozycje wpływające na poziom funduszy własnych poszczególnych rodzajów podmiotów.

5.4.7. Proces szacowania kapitału wewnętrznego oraz dokonywania przez banki jego przeglądów.

- 5.4.8. Zakres i zasady wyznaczania wymogów kapitałowych, w tym zakres i warunki stosowania metod statystycznych.
- 5.4.9. Bufory kapitałowe – uwarunkowania stosowania, zasady kalkulacji, normy regulacyjne.
- 5.4.10. Domiar kapitałowy – definicja oraz zakres stosowania. Obowiązujące normy kapitałowe, poszczególne składowe, ich poziom oraz sposób obliczania, w tym zasady kalkulacji współczynnika wypłacalności.
- 5.4.11. System zarządzania ryzykiem banku oraz system kontroli wewnętrznej, jako elementy systemu zarządzania.
- 5.4.12. Kategorie identyfikowanego ryzyka w działalności bankowej, wiążące normy ostrożnościowe, określające dopuszczalne ryzyko w działalności banku oraz zakres ich stosowania.
- 5.4.13. Uwarunkowania procesu wyznaczania akceptowalnego poziomu ryzyka.
- 5.4.14. System identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka w działalności banku oraz innych podmiotów finansowych działających na rynku regulowanym.
- 5.4.15. Zarządzanie aktywami i pasywami, struktura finansowania oraz alokacja środków z uwzględnieniem uwarunkowań walutowych, terminowych, zmienności stóp procentowych oraz ryzyka kontrahenta.
- 5.4.16. Limity wewnętrzne, normy koncentracji oraz pozostałe normy regulacyjne.
- 5.4.17. Rodzaje operacji i instrumentów bankowych realizowanych na rachunek własny, jak i oferowanych klientom, w tym prowadzenie rachunków bankowych, udzielanie kredytów i pożyczek, gwarancji bankowych, poręczeń i akredytyw, emisja bankowych papierów wartościowych, emisja listów zastawnych, rozliczenia pieniężne – wymagania regulacyjne.
- 5.4.18. Uczestnictwo podmiotów finansowych w systemie bezpieczeństwa. System gwarancji depozytów – aspekty finansowe oraz obowiązki informacyjne.
- 5.4.19. System rekompensat – aspekty finansowe.
- 5.4.20. Zasady partycypacji w finansowaniu systemu nadzoru.
- 5.4.21. Procesy restrukturyzacji oraz uporządkowanej likwidacji podmiotu finansowego – założenia, możliwe scenariusze, wykorzystywane mechanizmy.
- 5.4.22. Odpowiedzialność oraz rola poszczególnych instytucji w procesach restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.

5.5. Finanse zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji

- 5.5.1. System ubezpieczeń majątkowych i osobowych (formy organizacyjno-prawne prowadzenia działalności ubezpieczeniowej, istota i rodzaje ubezpieczeń).
- 5.5.2. Operacje w działalności ubezpieczeniowej.
- 5.5.3. Kapitał zakładowy oraz inne kapitały i fundusze specjalne zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji – tworzenie, przeznaczenie, wykorzystanie, inne operacje tymi kapitałami i funduszami.
- 5.5.4. Zasady lokowania środków finansowych przez zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji.

5.5.5. Ryzyko w działalności zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji. System zarządzania ryzykiem. Własna ocena ryzyka i wypłacalności.

5.5.6. Reasekuracja i inne techniki przenoszenia ryzyka. System kontroli wewnętrznej. Funkcja audytu wewnętrznego. Funkcja aktuarialna. Funkcja zgodności z przepisami. Funkcja zarządzania ryzykiem.

5.5.7. Wypłacalność zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji. Rezerwy techniczno- ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności i dla celów rachunkowości. Środki własne zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji. Klasyfikacja pozycji środków własnych. Wymagany poziom środków własnych.

5.5.8. Relacje określonych ustawowo rodzajów i kategorii środków własnych (podstawowe środki własne, uzupełniające środki własne, dopuszczone środki własne) do określonych ustawowo wymogów wypłacalności (kapitałowy wymóg wypłacalności, minimalny wymóg kapitałowy, nieprzekraczalny dolny próg minimalnego wymogu kapitałowego).

5.5.9. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny – funkcje, zasady działania.

5.5.10. Inne instytucje rynku ubezpieczeniowego – aspekty finansowe.

6. RACHUNKOWOŚĆ FINANSOWA

Zakres wymaganej wiedzy

- 6.1. Rachunkowość finansowa jednostek, w tym spółek publicznych – według ustawy o rachunkowości (UoR) i MSR (z wyłączeniem jednostek prowadzących działalność na podstawie prawa bankowego, ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, przepisów o funduszach inwestycyjnych, ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawy o instytucjach płatniczych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych i ustawy o finansach publicznych)
- 6.1.1. Wycena początkowa, bieżąca i bilansowa poszczególnych składników aktywów i pasywów:
- przy założeniu kontynuacji działania,
 - w warunkach utraty kontynuacji działania,
 - wyrażonych w walutach obcych.
- 6.1.2. Ujęcie w księgach rachunkowych i prezentacja w sprawozdaniu finansowym zdarzeń związanych z działalnością operacyjną, inwestycyjną i finansową dotyczących:
- aktywów trwałych (wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe, należności długoterminowe, inwestycje długoterminowe, długoterminowe rozliczenia międzyokresowe),
 - aktywów obrotowych (zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe, krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe),
 - kapitałów (funduszy) własnych (podstawowy, zapasowy, z aktualizacji wyceny, pozostałe rezerwowe, zysk, strata, odpisy z zysku),
 - zobowiązań i rezerw na zobowiązania (rezerwy na zobowiązania, zobowiązania długoterminowe, zobowiązania krótkoterminowe, rozliczenia międzyokresowe).
- 6.1.3. Ujęcie w księgach rachunkowych i prezentacja w sprawozdaniu finansowym różnic pomiędzy wyceną bieżącą i wyceną bilansową aktywów i pasywów z tytułu:
- różnic kursowych,
 - przeszacowania wartości,
 - wyceny w wartości godziwej,
 - utraty wartości aktywów,
 - zastosowania zasady ostrożnej wyceny i zasady współmierności.
- 6.1.4. Księgowe ujęcie i prezentacja w sprawozdaniu finansowym procesu sprzedaży produktów i towarów:
- identyfikacja transakcji i ustalanie przychodów przy sprzedaży dóbr i świadczeniu usług,
 - identyfikacja transakcji i ustalanie przychodów przy sprzedaży towarów,

- c) sprzedaż towarów hurtowa, detaliczna, wysyłkowa, elektroniczna, komisowa, obrót tranzytowy,
 - d) reklamacje dotyczące sprzedanych produktów i towarów.
- 6.1.5. Wycena, ujęcie w księgach rachunkowych i prezentacja w sprawozdaniu finansowym pozostałej działalności operacyjnej:
- a) pozostałe przychody operacyjne, w tym m.in. dotacje, subwencje, opłaty, darowizny, sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, rozwiązane rezerwy,
 - b) pozostałe koszty operacyjne, w tym m.in. aktualizacja aktywów niefinansowych, odszkodowania, kary, grzywny, koszty utrzymania obiektów socjalnych.
- 6.1.6. Wycena, księgowe ujęcie i prezentacja w sprawozdaniu finansowym operacji finansowych:
- a) przychody finansowe, w tym m.in. dywidendy i udziały w zyskach, odsetki, aktualizacja aktywów finansowych, dodatnie różnice kursowe,
 - b) koszty finansowe, w tym m.in. odsetki, aktualizacja aktywów finansowych, ujemne różnice kursowe.
- 6.1.7. Ustalanie wyniku finansowego i jego rozliczanie, w tym:
- a) ustalanie wyniku finansowego w wariantcie porównawczym,
 - b) ustalanie wyniku finansowego w wariantcie kalkulacyjnym,
 - c) podział wyniku finansowego.
- 6.1.8. Zasady wyceny, ujmowania i prezentacji w sprawozdaniu finansowym wybranych zagadnień, w szczególności takich jak:
- a) umowy długoterminowe,
 - b) leasing,
 - c) utrata wartości aktywów,
 - d) odroczony podatek dochodowy,
 - e) dotacje rządowe,
 - f) instrumenty finansowe,
 - g) zmiany zasad rachunkowości
 - h) zdarzenia po dacie bilansu,
 - i) błąd lat ubiegłych.
- 6.1.9. Szczególne wymagania wobec rachunkowości spółek publicznych.
- 6.2. Zmiana podstawy prawnej sporządzania sprawozdań finansowych
- 6.2.1. Zmiana podstawy prawnej sporządzania sprawozdań finansowych, w tym:
- a) ciągłość zapisów w księgach rachunkowych i zasada porównywalności sprawozdań finansowych,
 - b) MSSF i Zastosowanie MSSF po raz pierwszy,
 - c) uzgodnienia między sprawozdaniem finansowym sporządzanym według ustawy o rachunkowości i MSR.

- 6.3. Rachunkowość finansowa jednostek prowadzących działalność na podstawie prawa bankowego, ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, przepisów o funduszach inwestycyjnych, ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawy o instytucjach płatniczych – według ustawy o rachunkowości (UoR) i MSR.
- 6.3.1. Wycena początkowa, bieżąca i bilansowa poszczególnych składników aktywów i pasywów.
- 6.3.2. Ujęcie w księgach rachunkowych zdarzeń gospodarczych związanych z działalnością operacyjną oraz inwestycyjną i finansową scharakteryzowanych w punkcie 6.1.2. a ponadto operacji specyficznych dla działalności bankowej, maklerskiej, inwestycyjnej, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i instytucji płatniczych, a w szczególności z:
- a) rozliczeniami pieniężnymi krajowymi i transgranicznymi oraz innymi operacjami bankowymi,
 - b) rozrachunkami z bankiem centralnym, z podmiotami rynku finansowego i z pozostałymi jednostkami,
 - c) instrumentami finansowymi, w tym:
 - należnościami z tytułu kredytów, pożyczek, skupionych wierzytelności i innych,
 - papierami wartościowymi i udziałami,
 - d) aktywami przejętymi za długi,
 - e) zobowiązaniami finansowymi, w tym z tytułu depozytów,
 - f) zobowiązaniami warunkowymi, w tym z tytułu udzielonych zabezpieczeń (poręczeń, zastawów i innych) oraz wynikającymi z tytułu operacji kupna-sprzedaży z klauzulą odkupu,
 - g) przychodami i kosztami z tytułu odsetek, prowizji oraz innymi operacjami wpływającymi na wynik na działalności bankowej, maklerskiej, inwestycyjnej, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i instytucji płatniczych,
 - h) kosztami działania banku, funduszu, firmy inwestycyjnej (w tym domu maklerskiego, banku prowadzącego działalność maklerską), spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, instytucji płatniczej,
 - i) dokonywaniem odpisów z tytułu utraty wartości należności i ich aktualizacją oraz tworzeniem i rozwiązywaniem rezerw m.in. na zobowiązania warunkowe,
 - j) operacjami maklerskimi i dokonywanymi w funduszach inwestycyjnych, w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz instytucjach płatniczych.
- 6.3.3. Specyfika inwentaryzacji w bankach, domach maklerskich, funduszach inwestycyjnych, spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych i instytucjach płatniczych,
- 6.3.4. Ujęcie w księgach rachunkowych różnic pomiędzy wyceną początkową, bieżącą i bilansową.
- 6.3.5. Wycena i księgowe ujęcie operacji pochodnymi instrumentami finansowymi oraz stosowanie rachunkowości zabezpieczeń.
- 6.3.6. Ustalanie wyniku finansowego i jego rozliczanie.
- 6.3.7. Szczegółowe zasady rachunkowości dla firm inwestycyjnych i instytucji płatniczych.

6.4. Rachunkowość finansowa jednostek prowadzących działalność na podstawie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych – według ustawy o rachunkowości i MSR.

6.4.1. Wycena początkowa i bilansowa poszczególnych składników aktywów i pasywów.

6.4.2. Ujęcie w księgach rachunkowych zdarzeń gospodarczych związanych z działalnością operacyjną, inwestycyjną i finansową scharakteryzowanych w punkcie 6.1.2., a ponadto operacji specyficznych dla działalności ubezpieczeniowej, związanych w szczególności z:

- a) działalnością lokacyjną, w tym w zakresie przychodów i kosztów związanych z tą działalnością,
- b) reasekuracją, w tym w zakresie rozliczeń z tytułu reasekuracji oraz udziałów reasekuratorów w pozycjach bilansowych i wynikowych,
- c) należnościami od ubezpieczających, od pośredników ubezpieczeniowych,
- d) zobowiązaniami podporządkowanymi,
- e) tworzeniem i rozwiązywaniem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto i na udziale własnym,
- f) zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich,
- g) funduszami specjalnymi,
- h) przychodami z tytułu składek,
- i) wypłatami odszkodowań i świadczeń
- j) kosztami akwizycji,
- k) kosztami administracyjnymi.

6.4.3. Ujęcie w księgach rachunkowych różnic pomiędzy wyceną początkową, bieżącą i bilansową.

6.4.4. Księgowe ujęcie pozostałych kosztów i przychodów technicznych i oraz pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych.

6.4.5. Ustalanie wyniku technicznego i finansowego.

6.4.6. Specyficzne zagadnienia rachunkowości funduszy emerytalnych.

6.5. Rachunkowość jednostek sektora finansów publicznych.

6.5.1. Rachunkowość jednostek sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną.

6.5.2. Rachunkowość budżetowa, w tym jednostek samorządu terytorialnego.

6.6. Rachunkowość jednostek w szczególnych sytuacjach - według ustawy o rachunkowości (UoR) i MSR.

6.6.1. Rachunkowość jednostek w szczególnych sytuacjach (według ustawy o rachunkowości i MSR), w tym:

- a) zakładanie i przekształcanie jednostek gospodarczych,

Polska Izba Biegłych
Rewidentów

Krajowa Rada
Biegłych Rewidentów

b) łączenie, podział i przejęcia spółek,
c) postępowanie restrukturyzacyjne, likwidacja, upadłość jednostek gospodarczych. |
|---|

7. PRAWO PODATKOWE – CZĘŚĆ II

Zakres wymaganej wiedzy
7.1. Podatki dochodowe od dochodów z działalności gospodarczej 7.1.1. Podatnicy. 7.1.2. Przedmiot opodatkowania. 7.1.3. Rok podatkowy. 7.1.4. Przychody. 7.1.5. Zwolnienia przedmiotowe. 7.1.6. Szczególne zasady ustalania dochodu w podatku dochodowym od osób fizycznych. 7.1.7. Koszty uzyskania przychodu. 7.1.8. Amortyzacja podatkowa. 7.1.9. Opodatkowanie stron umowy leasingu. 7.1.10. Podstawa opodatkowania i wysokość podatku z działalności gospodarczej. 7.1.11. Obowiązki płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych. 7.1.12. Podatek od dywidend. 7.1.13. Przedsiębiorstwa powiązane. 7.1.14. Ceny transferowe. 7.1.15. Pobór podatku (zaliczki i rozliczenie roczne). 7.1.16. Deklaracje, zeznania, oświadczenia i informacje podatkowe.
7.2. Podatek od nieruchomości 7.2.1. Podatnicy. 7.2.2. Przedmiot i podstawa opodatkowania. 7.2.3. Powstanie i wygaśnięcie obowiązku podatkowego. 7.2.4. Ulgi i wyłączenia. 7.2.5. Wymiar i pobór podatku.
7.3. Podatek od środków transportowych 7.3.1. Podatnicy. 7.3.2. Przedmiot i podstawa opodatkowania. 7.3.3. Powstanie i wygaśnięcie obowiązku podatkowego.

7.3.4. Ulgi i wyłączenia. 7.3.5. Wymiar i pobór podatku.
7.4. Podatek rolny 7.4.1. Podatnicy. 7.4.2. Przedmiot i podstawa opodatkowania. 7.4.3. Powstanie i wygaśnięcie obowiązku podatkowego. 7.4.4. Ulgi i wyłączenia. 7.4.5. Wymiar i pobór podatku.
7.5. Podatek leśny 7.5.1. Podatnicy. 7.5.2. Przedmiot i podstawa opodatkowania. 7.5.3. Powstanie i wygaśnięcie obowiązku podatkowego. 7.5.4. Ulgi i wyłączenia. 7.5.5. Wymiar i pobór podatku.
7.6. Opodatkowanie w stosunkach z zagranicą 7.6.1. Rezydencja podatkowa. 7.6.2. Źródło podatkowe i miejsce jego położenia. 7.6.3. Podwójne opodatkowanie i sposoby jego unikania. 7.6.4. Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania. 7.6.5. Przedsiębiorstwa powiązane. 7.6.6. Konwencja Modelowa OECD. 7.6.7. Zasady przeliczania przychodów, dochodów i podatków z walut obcych na walutę polską. 7.6.8. Harmonizacja podatkowa. 7.6.9. Zakaz dyskryminacji i protekcjonizmu podatkowego oraz procedura wzajemnego porozumiewania się. 7.6.10. Wymiana informacji podatkowych z innymi państwami.
7.7. Obciążenia jednostek z tytułu wniesienia kapitału przez Skarb Państwa 7.7.1. Podmioty zobowiązane do dokonywania wpłat z zysku. 7.7.2. Obliczanie zaliczek na poczet wpłat z zysku oraz rozliczenie roczne. 7.7.3. Obowiązki raportingowe. 7.7.4. Terminy dokonywania wpłat. 7.7.5. Korygowanie rozliczeń z tytułu wpłat z zysku.

Polska Izba Biegłych
Rewidentów

Krajowa Rada
Biegłych Rewidentów

7.7.6. Ograniczenia i zwolnienia z obowiązku dokonywania wpłat z zysku.
7.8. Podatek od niektórych instytucji finansowych
7.8.1. Podatnicy
7.8.2. Przedmiot podatku
7.8.3. Podstawa opodatkowania
7.8.4. Stawka podatku
7.8.5. Pobór podatku
7.8.6. Zwolnienia podatkowe

8. RACHUNEK KOSZTÓW I RACHUNKOWOŚĆ ZARZĄDCZA

Zakres wymaganej wiedzy
8.1. Rachunek kosztów
8.1.1. Koszty i pojęcia bliskoznaczne.
8.1.2. Miejsce rachunku kosztów w systemie informacyjnym przedsiębiorstwa, cele i zadania rachunku kosztów, ewolucja rachunku kosztów.
8.1.3. Kwalifikacja kosztów dla potrzeb rachunkowości finansowej.
8.1.4. Koszty a struktura organizacyjna przedsiębiorstwa.
8.1.5. Przekroje ewidencyjne kosztów a układ rachunku zysków i strat, dostosowanie ewidencji kosztów do potrzeb jednostki, uproszczenia w ewidencji kosztów.
8.1.6. Istota, przedmiot, rodzaje i metody kalkulacji kosztów.
8.1.7. Koszty działalności pomocniczej i ich rozliczanie
8.1.8. Koszt wytworzenia, jako podstawa wyceny produktów. Kalkulacja kosztu wytworzenia produktów.
8.1.9. Niewykorzystane zdolności produkcyjne i ich wpływ na wycenę produktów.
8.1.10. Rachunek kosztów standardowych (normatywnych, postulowanych).
8.1.11. Klasyfikacja kosztów dla celów zarządzania.
8.1.12. Rachunek kosztów zmiennych.
8.1.13. Koszty, jako efekt celowego wykorzystania zasobów, obiekty kosztów. Controlling kosztów.
8.1.14. Rachunek kosztów działań oraz jego wykorzystanie w zarządzaniu przedsiębiorstwem.
8.1.15. Zarządzanie kosztami nowych produktów i technologii. Rachunek kosztów cyklu zużycia produktu, rachunek kosztów docelowych (target costing). Kaizen costing.
8.2. Rachunkowość zarządcza
8.2.1. Rola rachunkowości zarządczej w podejmowaniu decyzji.
8.2.2. Pomiar kosztów i korzyści w rachunkowości zarządczej.
8.2.3. Decyzje krótkookresowe w oparciu o analizę relacji koszty- rozmiary produkcji-zysk, analiza wrażliwości na zmiany przychodów i kosztów, marża bezpieczeństwa, koncepcja rachunku wielostopniowego i marży segmentowej, decyzje przy istnieniu czynników ograniczających, decyzje cenowe dla zamówień specjalnych.
8.2.4. Decentralizacja zarządzania, ośrodki odpowiedzialności, mierniki oceny efektywności działania ośrodków odpowiedzialności.
8.2.5. Planowanie i budżetowanie oraz ocena wykonania budżetów.
8.2.6. Rachunek efektywności decyzji długookresowych.

8.2.7. Nowoczesne systemy pomiaru i oceny dokonań w przedsiębiorstwie, stosowanie systemów zarządzania wykorzystujących niefinansowe mierniki osiągnięć, zrównoważona karta osiągnięć (Balanced Scorecard).

8.2.8. Lean accounting (szczupła rachunkowość w zarządzaniu).

9. SPRAWOZDANIA FINANSOWE I ICH ANALIZA

Zakres wymaganej wiedzy
9.1. Ogólne zasady sporządzania sprawozdań 9.1.1. Funkcje sprawozdań finansowych. 9.1.2. Normy (zasady) sprawozdawczości finansowej wg ustawy o rachunkowości i MSR. 9.1.3. Proces sporządzania sprawozdań finansowych. 9.1.4 Terminy i tryb sporządzania i zatwierdzania rocznych sprawozdań finansowych (jednostkowych, łącznych, skonsolidowanych). 9.1.5. Odpowiedzialność w zakresie sprawozdawczości finansowej.
9.2. Roczne i śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe banków, zakładów ubezpieczeń i innych instytucji finansowych oraz pozostałych jednostek 9.2.1. Części składowe sprawozdań finansowych. 9.2.2. Ciągłość bilansowa, układ bilansu/sprawozdania z sytuacji finansowej i treść ekonomiczna poszczególnych jego części. 9.2.3. Okresy objęte rachunkiem zysków i strat/sprawozdaniem z całkowitych dochodów, jego układ i treść ekonomiczna poszczególnych części i pozycji. 9.2.4. Informacje dodatkowe obejmujące wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia. 9.2.5. Rachunek przepływów pieniężnych- jednostki zobowiązane do jego sporządzania, rodzaje przepływów, treść ekonomiczna poszczególnych wielkości i pozycji. 9.2.6. Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym-treść zestawienia, jednostki zobowiązane do jego sporządzenia, treści ekonomiczne poszczególnych pozycji zestawienia. 9.2.7. Sprawozdanie z działalności jednostki, w tym emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu lub ubiegających się o ich dopuszczenie- cele sprawozdania, zakres informacji ujawnianych w sprawozdaniu, jednostki zobowiązane do jego sporządzania. 9.2.8. Sprawozdanie z płatności na rzecz administracji publicznej- cele sprawozdania, zakres informacji ujawnianych w sprawozdaniu, jednostki zobowiązane do jego sporządzenia. 9.2.9. Części składowe sprawozdania finansowego jednostki, w skład której wchodzi wewnętrzne jednostki sporządzające samodzielnie sprawozdania finansowe. 9.2.10. Wymagania prawa podatkowego odnoszące się do jednostkowych rocznych sprawozdań finansowych.
9.3. Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej 9.3.1. Podmioty zobowiązane do sporządzania rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych. 9.3.2. Elementy rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych. 9.3.3. Warunki zwolnienia od sporządzania sprawozdania skonsolidowanego. 9.3.4. Metody konsolidacji.

9.3.5. Metoda pełna, w tym obowiązki członków grupy kapitałowej w zakresie terminów sporządzania jednostkowych rocznych sprawozdań finansowych oraz stosowania w nich jednakowych zasad wyceny aktywów i pasywów; eliminacja obrotów i niezrealizowanych wyników wewnątrzgrupowych; ujmowanie dywidend; ustalanie, rozliczanie i ewidencjonowanie wartości firmy i ujemnej wartości firmy/zysku z okazynego nabycia; kapitał z aktualizacji wyceny; udziały mniejszościowe/udziały niekontrolujące. 9.3.6. Metoda proporcjonalna, w tym zakres stosowania; zasady i tytuły wyłączeń; wartość firmy, ujemna wartość firmy, rozliczenie wartości firmy. 9.3.7. Metoda praw własności, w tym zakres stosowania; wycena udziałów na dzień rozpoczęcia wywierania znaczącego wpływu; wycena udziałów na koniec roku obrotowego i w następnych okresach sprawozdawczych; zasady ustalania i rozliczania wartości firmy i ujemnej wartości firmy/zysku z okazynego nabycia; wyłączenia. 9.3.8. Konsolidacja grup mieszanych. 9.3.9. Test na utratę wartości firmy. 9.3.10. Dokumentacja konsolidacyjna. 9.3.11. Specyficzne problemy konsolidacji, w tym waluta funkcjonalna i prezentacji; ustalanie różnic kursowych z tytułu konsolidacji; różne systemy sprawozdawcze.
9.4. Obowiązki informacyjne spółek, których akcje znajdują się w publicznym obrocie oraz innych emitentów papierów wartościowych 9.4.1. Obowiązki informacyjne spółek notowanych na głównym rynku GPW. 9.4.2. Obowiązki informacyjne spółek notowanych na rynku NewConnect. 9.4.3. Obowiązki informacyjne inwestorów posiadających znaczące pakiety akcji oraz władz spółek. 9.4.4. Obowiązki informacyjne innych emitentów papierów wartościowych.
9.5. Analiza finansowa 9.5.1. Pojęcie, przedmiot, metody i cele analizy finansowej. 9.5.2. Źródła informacji w analizie finansowej. 9.5.3. Przygotowanie sprawozdań finansowych do analizy. 9.5.4. Analiza przychodów. 9.5.5. Analiza kosztów. 9.5.6. Analiza wyniku finansowego i rentowności. 9.5.7. Analiza sytuacji majątkowej i finansowej oraz pokrycia finansowego majątku 9.5.8. Analiza gospodarowania kapitałem obrotowym. 9.5.9. Analiza płynności i siły finansowej jednostki. 9.5.10. Analiza prognozy rentowności, wspomaganie operacyjnego i finansowego. 9.5.11. Analiza symptomów zagrożenia jednostki upadłością. 9.5.12. Analiza tworzenia wartości w jednostce.

Polska Izba Biegłych
Rewidentów

Krajowa Rada
Biegłych Rewidentów

9.5.13. Analiza pozycji jednostki na rynku kapitałowym.

POLSKA IZBA BIEGŁYCH
REWIDENTÓW

BIURO
al. Jana Pawła II 80
00-175 Warszawa

tel./fax (22) 637 30 81-80
e-mai: biuro@pibr.org.pl

10. REWIZJA FINANSOWA ORAZ ETYKA

Zakres wymaganej wiedzy
10.1. Wymogi prawne dotyczące badania sprawozdań finansowych oraz biegłych rewidentów i firm audytorskich, jednostek zainteresowania publicznego oraz osób trzecich 10.1.1. Obowiązek badania i ogłaszania sprawozdań finansowych. 10.1.2. Biegły rewident w Polsce, zasady prawne jego działania i odpowiedzialności. 10.1.3. Firma audytorska w Polsce, zasady prawne jej działania i odpowiedzialności; szczególne obowiązki firm audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostce zainteresowania publicznego. 10.1.4. Zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów. 10.1.5. Przedmiot, struktura i zakres stosowania krajowych standardów badania. 10.1.6. Zasady wewnętrznej kontroli jakości firm audytorskich. 10.1.7. Zasady obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów. 10.1.8. Samorząd zawodowy biegłych rewidentów. 10.1.9. Zasady postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów. 10.1.10. Nadzór publiczny nad wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta, nad działalnością firm audytorskich oraz nad działalnością Polskiej Izby Biegłych Rewidentów. 10.1.11. Nadzór publiczny nad działalnością jednostek zainteresowania publicznego.
10.2. Czynności rewizji finansowej badania i przeglądów sprawozdań finansowych (usługi atestacyjne) oraz zasady i sposoby ich wykonywania według krajowych i międzynarodowych standardów badania oraz według krajowych i międzynarodowych standardów przeglądu 10.2.1. Cel wykonywania usług atestacyjnych: – badania sprawozdań finansowych, – przeglądów sprawozdań finansowych. 10.2.2. Sposób wykonywania poszczególnych usług atestacyjnych, o których mowa w p. 10.2.1., na rzecz jednostek prowadzących działalność w różnych sektorach gospodarki: – planowanie usług, – dowody w usługach badania i przeglądów sprawozdań finansowych. 10.2.3. Szczególne problemy badania sprawozdań finansowych, w tym: – badanie przez biegłego rewidenta po raz pierwszy sprawozdania finansowego jednostki, – udział w inwentaryzacji znaczących składników aktywów,

– badanie zobowiązań warunkowych i roszczeń, – badanie danych szacunkowych, – badanie danych porównawczych, – badanie zdarzeń, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, – badanie zdolności jednostki do kontynuacji działalności, – badanie sprawozdania z działalności jednostki, – badanie sprawozdań finansowych małych jednostek, – badanie transakcji z jednostkami powiązanymi, – nadużycia, błędy, naruszenia prawa. 10.2.4. Badanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych. 10.2.5. Programy badania poszczególnych pozycji sprawozdania finansowego. 10.2.6. Wykorzystanie podczas badania wyników pracy innych biegłych rewidentów, ustaleń audytu wewnętrznego, kontroli zewnętrznej oraz rzeczoznawców. 10.2.7. Rezultaty badania i przeglądów sprawozdań finansowych. 10.2.8. Komunikacja z komitetem audytu działającym w jednostkach zainteresowania publicznego. 10.2.9. Zastosowanie technologii informacyjnych i systemów komputerowych do wykonywania i dokumentowania czynności rewizyjnych. 10.2.10. Dokumentacja badania lub przeglądu i jej archiwizacja.
10.3. Zasady i sposoby wykonywania innych usług atestacyjnych (w tym poświadczających) oraz usług pokrewnych 10.3.1. Warunki i kryteria zakwalifikowania usługi do innych usług atestacyjnych niż badania i przeglądy sprawozdań finansowych. 10.3.2. Sposób wykonywania przewidzianych przepisami prawa innych usług atestacyjnych niż badania i przeglądy sprawozdań finansowych. 10.3.3. Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z wykonania innej usługi atestacyjnej niż badanie i przegląd sprawozdania finansowego. 10.3.4. Warunki i kryteria uznawania usług pokrewnych: – uzgodnionych procedur dotyczących informacji finansowych, – kompilacji, za standaryzowane.
10.4. Etyka oraz wartości i postawa zawodowa 10.4.1. Zasady etyki zawodowej. 10.4.2. Wymogi dotyczące niezależności biegłego rewidenta